

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSTOPKU PRIZNAVANJA P

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Razlog za sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravo poklicnih dejavnosti je zakonodaja Evropske unije v nacionalni pravni red, in sicer Direktive (EU) 2018/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2018, str. 25; v nadaljnjem besedilu: direktiva). Določbe direktive se vsebinsko povezujejo z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o priznavanju poklicnih kvalifikacij, prenesena v nacionalni pravni red z ZPPPK zato je bila sprejeta odločitev, da se ta dopolni in sistemsko uredi področje

Direktiva je bila sprejeta zaradi lažje uresničitve ciljev EU glede ustvarjanja gospodarske rasti in novih delovnih mest za potrošnikom. Za uresničitev navedenih ciljev je po mnenju Evropske komisije pomembno zagotoviti bolj poglobljen optimalnega regulativnega okolja ključnega pomena. Boljše delovanje enotnega trga zagotavlja državam članicam EU povečuje in danes storitve ustvarijo več kot 70% BDP EU. Več kot 70% delavcev v EU je zaposlenih v storitvah, kar je

V Poročilu o delovanju enotnega trga 2019² (v nadaljnjem besedilu: Poročilo) je poudarjeno, da je enotni trg med največjih spopada EU. Poudarja pomen strukturnih reform na ravni držav članic za dobro delovanje enotnega trga, kajti številne upravne praks na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, kar poslabšuje poslovno okolje in podjetja odvrča od čezmejnega poslovanja. Nesorazmerne regulativne omejitve, zlasti v nekaterih sektorjih (poslovnih storitvah, trgovini na drobno in gradbeništvu) rastočemu poslovanju z zagotavljanjem poklicnih storitev na enotnem trgu nacionalna ureditev še naprej ovira uspešno pomembne poklice kaže na velike razpršenosti po državah članicah. Asimetrije v mobilnosti visoko kvalificiranih strokovnjakov in izboljšati in racionalizirati regulativni okvir za poklicne storitve, so do zdaj dosegli le omejen napredek. Rezultati kažejo, da vstopa, na primer v obliki dovoljenj ali več upravnih zahtev, so pogosto predstavljeni kot upravičeni zaradi varstva potrošnikov. Pogoji dostopa niso nujno povezani z nižjo kakovostjo opravljenih storitev, kar se meri na primer z anketami o zadovoljstvu. Čeprav kažejo pozitivno korelacijo med večjo ponudbo storitev in konkurenco ter kakovostjo³. Višje omejitve vplivajo tudi na čezmejno odpravo ovir pri visoko reguliranih poklicih in poklicnih storitvah bi pozitivno vplivala na dodano vrednost posameznega sektorja, tako v državi kot v drugih državah. V sklepih Poročila je tudi navedeno, da države članice lahko izboljšajo govorico o omejitve, zato bi morale države članice zagotoviti, da ponudniki storitev in predpisi ne ustvarjajo neupravičenih ali nesorazmernih ovir.

V okviru Evropskega semestra, ki ponuja pravni okvir za spremljanje in oceno uspešnosti enotnega trga ter omogoča izboljšanje enotnega trga, je Republika Slovenija v preteklih letih velikokrat dobila priporočila za deregulacijo oziroma zmanjšanje regulativnih ovir. Poročilo 2019⁴ je posebej izpostavljeno, da regulativne omejitve, tudi pri ključnih poklicih, in upravno breme so še vedno zaznane. Trenutno je v državah članicah EU, glede na podatke, ki so jih države članice sporočile v evropsko zbirko reguliranih poklicev, priglasila le 77, Madžarska pa kar 502 reguliranih poklicev. V Sloveniji je trenutno 220 reguliranih poklicev, za katere je regulacije, njenem ekonomskem učinku ali značilnostih oseb, na katere vpliva.

¹ https://www.oecd-ilibrary.org/economics/can-productivity-still-grow-in-service-based-economies_4458ec7b-en

² Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki: Letna strategija trajnostne rasti 2020; SWD (2019) 444 final, 17.12.2019
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019SC0444&from=EN>

³ Študija Evropske komisije o šestih študijah primerov in posameznih primerov, ki ocenjujejo učinek predpisov na številne kazalnike kakovosti: Koumenta idr., 2019: <https://publications.europa.eu/sl/publication-detail/-/objava/bfd2b0e8-1943-11e9-8d04-01aa75ed71a1/language-sl>

⁴ Poročilo o državi - Slovenija 2019; Spremni dokument

K SPOROČILU KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU, SVETU, EVROPSKI CENTRALNI BANKI IN EUROSUPNINI: Evropski semester 2019: ocena napredka pri strukturnih reformah, preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ter rezultati poglobljenih pregledov v skladu z Uredbo (EU) št. 1176/2011; SWD(2019) 1023 final; Bruselj, 27.2.2019

https://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/po-2020/2019_porocilo-o-drzavi-2019.pdf

⁵ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/index.cfm?action=homepage>

Komisija je v odziv na pomanjkanje podatkov o ekonomskem učinku regulacije poklicnih storitev naročila raziskavo⁶, re reguliranih poklicev. V okviru raziskave je bilo ugotovljeno, da regulacija neposredno vpliva na 22 % evropske delo delovne sile na Danskem do 33 % v Nemčiji. Analiza ekonomskih učinkov regulacije kaže, da bi lahko, odvisno od pok raziskavi je bilo tudi ocenjeno, da regulacija vključuje skupen dodatek k plači v višini okoli 4 %, vendar z velikim raz potrošnike. To se izraža v znatnih razlikah v plačah med poklicnimi skupinami in kaže, da lahko regulacija z rezerviran plač na evropskem trgu dela, od česar imajo koristi zlasti osebe v najvišjem dohodkovnem razredu.

Poleg tega številne študije, ki jih je nedavno naročila Komisija, kažejo, da bi bolj sorazmerna in razmeram na trgu pril dinamiko, ki bi vodila predvsem v več odprtij trgov, več zagonskih podjetij in novih inovativnih storitev, ki bi jih na trg p cen. Poleg tega je analiza potrdila, da bi manjše ovire omogočile večjo učinkovitost sektorjev, za katere je značilna več imajo lahko reforme pogojev za dostop do in opravljanje reguliranih poklicev. V Grčiji so reforme povzročile nižje c liberalizirane z reformo, izvedeno leta 2011. Število turističnih vodnikov in pooblaščenih cenilcev se je leta 2014 več k pravnih storitev, ki je bila izvedena med letoma 2005 in 2014, število aktivnih odvetnikov in pravnih svetovalcev več k nepremičninskega posrednika in upravitelja nepremičnin povzročila večje ustanavljanje podjetij v sektorju.

Namreč, ker evropska zakonodaja ne vsebuje posebnih določb, ki bi harmonizirale zahteve glede dostopa do poklica a kakšen način. Izjeme so tisti poklici, ki so urejeni z evropsko področno zakonodajo (na področju letalstva, revizorji, v reguliranih poklicev morajo biti utemeljeni s cilji javnega interesa, ki so: javno zdravje, javni red, javna varnost ali pom dejavnosti ima tako pozitivne (zaščita državljanov), kot negativne učinke (zastarelost, preobsežnost, kar ovira inovacije zastarelosti in neusklajenosti z enotnim trgom. Poklici so pogosto zelo regulirani, kar povzroča regulativna in upravna Ključni namen direktive in posledično spremembe ZPPPK je, da predlagatelji nove ali spremembe regulacije poklicev v treba omejiti začetek opravljanja in opravljanje poklicnih dejavnosti ter katere omejitve so najprimernejše za obravnavo

Po ugotovitvah Komisije⁸ predstavlja temeljno težavo način ocenjevanja potrebe po regulaciji in njenih učinkov na šir tega se kljub poglobljenim razpravam in smernicam, ki jih je do sedaj zagotovila Komisija, novi omejevalni ukrepi še v negativno vpliva na opravljanje storitev in mobilnost strokovnjakov. Iz številnih študij je razvidno, kako lahko slabe reg precej izgubljenih zaposlitvenih priložnosti, višje cene za potrošnike in oviranje prostega pretoka. Kar zadeva le ustvar in nesorazmernih predpisov ustvarilo približno 700 000 več delovnih mest.

Da bi se izognili razdrobljenosti notranjega trga in odpravili ovire za začetek opravljanja in opravljanje nekaterih zapo preprečiti sprejetje nesorazmernih ukrepov držav članic. Skladno z navedenim je Komisija zaradi uvedbe večje jasno direktivo, namen katere je določiti pravila za oceno sorazmernosti, ki jih bodo izvedle države članice oziroma predlagat

Ocena sorazmernosti je zasnovana tako, da podpira boljše regulativne prakse in njihove rezultate. Uporablja se za na sodno prakso Sodišča glede sorazmernosti zahtev, omejitve dostopa do ali opravljanja reguliranih poklicev, odločitev v ta odločitev temelji na dokazih, pridobljenih s temeljito, pregledno in objektivno oceno. Prednosti za strokovnjake, po sprejemanje nesorazmernih pravil in tako zagotovila boljšo regulacijo poklicev.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Glavni cilj je uskladitev zakona z evropsko zakonodajo, in sicer direktivo, ki uvaja splošna pravila za izvedbo ocen reguliranih poklicev. S prenosom direktive sledi tudi Republika Slovenija ciljem EU, s katerimi želi zagotoviti večjo jas

⁶ M. Koumenta and M. Pagliero (2016), "Measuring Prevalence and Labour Market Impacts of Occupational Regulation in the EU". See: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/20362>.

⁷ The effects of reforms of regulatory requirements to access professions: country-based case studies http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8525&lang=en. 27 European Commission: 'Business Services — Assessment of Barriers and their Economic

⁸ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/SL/COM-2016-822-F1-SL-MAIN-PART-1.PDF>

⁹ „Measuring Prevalence and Labour Market impacts of Occupational Regulation in the EU“ (Merjenje razširjenosti regulacije poklicev in njenih učinkov na trg dela v EU), Maria Koumenta, Queen Mary University of London, in Mario Pagliero, Collegio Carlo Alberto Torino.

enotnih meril za oceno sorazmernosti, da bi se preprečila nadaljnja obremenitev in razdrobljenost notranjega trga. upravna bremena.

2.2 Načela

Osnovno načelo je sledenje smernicam in direktivam EU; uvedba obveznosti upoštevanja načela sorazmernosti pri pripravi na odpravo nepotrebnih upravnih bremen. Predlog s spremembami in dopolnitvami zakona uresničuje načelo pravičnosti zakonodaje v državi.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve predloga zakona so predlagane z namenom uskladitve nacionalne zakonodaje z evropsko zakonodajo.

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Predlagatelj sprememb zakonov ali drugih predpisov, ki omejujejo dostop do reguliranega poklica ali njegovo opravo, mora upoštevati načelo sorazmernosti in vsebovala utemeljitev, iz katere izhaja upravičenost omejevanja.

b) Način reševanja:

Merila, ki jih bo morala vsebovati izjava pri pripravi predloga sprememb zakona ali drugih predpisov, ki omejujejo dostop do poklica ali njegovo opravo, so:

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Novela zakona je usklajena z veljavnim pravnim redom in z pravnim redom Evropske unije. S tem zakonom se v pravnem redom Evropske unije junija 2018 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev (U L L št. 173 z dne 9. 7. 2018, str. 25).

č) Usklajenost predloga zakona:

Ministrstva so bila seznanjena s sprejetjem direktive.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javno-finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE BI BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVNIH SISTEMOV

Predlog sprememb in dopolnitev zakona je usklajen z evropskim pravnim redom, in sicer prenaša Direktivo (EU) 2018/958 o novi regulaciji poklicev (U L L št. 173 z dne 9. 7. 2018, str. 25; v nadaljnjem besedilu: direktiva).

Rok za prenos direktive v nacionalne prave rede držav članic je 30. 7. 2020 zato te še niso sprejele vseh potrebnih pravnih rede. Pridobili smo nekatere informacije, na kakšen način imajo namen prenesti direktivo spodaj navedene države.

Luksemburg

Direktivo bodo prenesli s posebnim zakonom, s katerim želijo zagotoviti pravno jasnost. Pripravili bodo obrazce za prenos novih ali spremembo predpisov, ki regulirajo poklice, katero bodo morali posredovati nacionalni kontaktni točki, ki bo priložni.

Avstrija

Direktivo bodo prenesli z zakonom, kateri bo imel prilogo z vprašanji, na katera bodo morali odgovoriti predlagatelji sprememb. Ocena sorazmernosti bo elektronsko podprta in bo moral biti opravljen v zakonodajnem postopku pred javno razpravo.

Litva

V Litvi bodo direktivo prenesli s horizontalnim zakonom, podrobnosti glede ocene sorazmernosti pa bodo uredili s posebnimi navodili in usposabljanja za predlagatelje sprememb zakonov, ki se bodo nanašali na spremembe regulacij.

Danska

Na Danskem je pristojno za prenos direktive v nacionalni pravni red, ministrstvo pristojno za izobraževanje in znanost. Ocena sorazmernosti odgovorna ministrstva, katera regulirajo poklice.

Italija

Direktiva bo prenesena z zakonom, izvedbeni pravni akt pa bo določal podrobna pravila postopka za izvedbo ocene sorazmernosti s posameznimi drugih predpisov, ki omejujejo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev. Vzpostavljena bo enotna metodologija za oceno sorazmernosti oziroma javne razprave.

Nizozemska

Pri pripravi predlogov predpisov že uporabljajo integrirani okvir presoje, kateri vsebuje merila, katera morajo upoštevati pri reguliranih poklicih z zahtevami iz direktive.

Hrvaška

Direktivo so prenesli z dopolnitvijo in spremembo zakona o postopku za priznavanje poklicnih kvalifikacij za opravljanje poklicev. Predlogu teh sprememb izjavo o oceni pogojev, ki omogoča presojo skladnosti z načelom sorazmernosti v skladu s metodologijo.

Korelacijska tabela

1.) Naslov predlaganega akta

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev

Prevod naslova predloga pravnega akta RS v angleščino

"Act amending the Act regulating the procedure for recognition of professional qualifications for practising regulated professions"

2.) Enotna identifikacijska oznaka predloga akta (EVA)

2020-2611-0024

ID predpisa

ZAKO8189

ID izjave

1 (1)

Datum izjave

02.09.2020

3.1) Direktive, ki jih delno ali v celoti prenaša predlog akta

	CELEX oznaka	Naslov predpisa
1.	32013L0055	Direktiva 2013/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o spremembi Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg (uredba IMI)
2.	32018L0958	Direktiva (EU) 2018/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev

3.2) Skladnost predloga akta s predpisi EU

Nacionalni predpis	Evropski predpis	Opomba
1. člen		
2. člen	Člen 1, celex 32018L0958	
3. člen	Člen 2, celex 32018L0958	
4. člen	Člen 3, celex 32018L0958	
5. člen	Člen 1, točka 46, celex 32013L0055	
6. člen	Člen 4, celex 32018L0958 Člen 5, celex 32018L0958 Člen 6, celex 32018L0958 Člen 7, celex 32018L0958 Člen 8, celex 32018L0958 Člen 9, celex 32018L0958 Člen 10, celex 32018L0958 Člen 11, celex 32018L0958	

Za

1.) Nas
Zak
pok

Pre
"Ac
pro

2.) En
202

3.) Skl

3.1) Di

4.) Ali
NE

Datum

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejem zakona bo imel pozitivne učinke na javno upravo z zagotovitvijo boljšega pravnega urejanja s preprečevanjem okvir za presojo ocene sorazmernosti bo preprečeval sprejetje nepotrebnih upravnih bremen.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejem zakona bo posredno pozitivno vplival na področje, kajti pravni okvir za presojo ocene sorazmernosti bo preprečeval opravljanje poklicev.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Sprejem zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Sprejem zakona bo imel pozitivne posledice na gospodarstvo, in sicer s preprečevanjem sprejemanja nesorazmernih drugih predpisov, ki omejujejo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, bo potrebno opraviti predhodno oceno sorazmernosti. Omejevanje dostopa do ali opravljanje reguliranih poklicev je neposredno povezano z opravljanjem dejavnosti strokovnih pomeni veliko oviro za enotni trg storitev in negativno vpliva na gospodarstvo. Namreč, slabe regulativne odločitve iz zaposlitvenih priložnosti, višje cene za potrošnike in oviranje prostega pretoka. Dokazano je, da ima regulacija poklicev delovne sile in čezmejno opravljanje storitev. Zahteva po objektivni, celoviti in primerljivi oceni sorazmernosti regulacij sektorjih.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Sprejetje predloga zakona bo imelo pozitivne posledice na tem področju, ker regulacija poklicev neposredno vpliva na trg, vplivajo na manj fleksibilen trg dela zato je pomemben kriterij pri pripravi ocene sorazmernosti regulacij tudi vpliv na trg.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejem zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu RS ter na spletnih straneh predlagatelja.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje predpisa bo spremljalo ministrstvo, pristojno za delo.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog predpisa je bil objavljen na e-Demokracija v času od

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PR
/

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA

- Janez Cigler Kralj, minister,
- Mateja Ribič, državna sekretarka,
- Mojca Pršina, v. d. generalne direktorice Direktorata za trg dela in zaposlovanje,
- Maja Grašič, vodja Sektorja za vseživljenjsko učenje

II. BESEDILO ČLENOV

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev

1. člen

V Zakonu o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (Uradni list RS, št. [39/16](#) in [47/19](#)) se naslov zakona spremeni tako, da se glasi: »Zakon o postopku priznavanja

poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev in preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev«.

2. člen

V 1. členu se za besedo »ureja« doda besedilo »splošna pravila za izvedbo ocene sorazmernosti pred sprejemom zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev,«.

Pika se nadomesti s podpičjem in doda nova 7. točka, ki se glasi:

»7. Direktiva (EU) 2018/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev (U L L št. 173 z dne 9. 7. 2018, str. 25).«.

3. člen

V 2. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Ta zakon se uporablja v postopku priprave zakona ali drugega predpisa, ki ureja dostop do ali opravljanje reguliranega poklica ali enega od načinov opravljanja reguliranega poklica, vključno z uporabo poklicnih nazivov in poklicnih dejavnosti, ki se lahko opravljajo v okviru naziva, ki spadajo v področje uporabe tega zakona.

Četrti odstavek postane peti in se dopolni tako, da se pika odpravi in se stavek nadaljuje tako, da se glasi: »ter pri regulaciji poklicev, ki so urejeni s predpisi Evropske Unije.«.

4. člen

V 3. členu se pika nadomesti s podpičjem in dodata novi 25. in 26. točki, ki se glasita:

»25. zaščiteni poklicni naziv pomeni obliko regulacije poklica, pri kateri je uporaba naziva pri poklicni dejavnosti ali skupini poklicnih dejavnosti neposredno ali posredno z zakonom ali drugim predpisom pogojena s posedovanjem posebnih poklicnih kvalifikacij in pri kateri se zaradi neprimerne uporabe tega naziva uvedejo sankcije;

26. rezervirane dejavnosti pomeni obliko regulacije poklica, pri kateri je dostop do poklicne dejavnosti ali skupine poklicnih dejavnosti neposredno ali posredno z zakoni ali drugimi predpisi rezerviran za osebe, ki opravljajo regulirani poklic in imajo posebne poklicne kvalifikacije, vključno kadar se dejavnost opravlja tudi v okviru drugih reguliranih poklicev.«.

5. člen

V 53. členu se v prvem odstavku v 2. točki za besedo »izkaznica,« doda besedilo »ter delovanje te izkaznice,«.

6. člen

Za 54. členom se dodajo novo VII. poglavje **»IZVEDBA PRESKUSA SORAZMERNOSTI PRED SPREJETJEM NOVE REGULACIJE POKLICEV«** ter novi 54.a, 54.b, 54.c, 54.č, 54.d, 54.e in 54.f členi, ki se glasijo:

»VII. POGLAVJE

IZVEDBA PRESKUSA SORAZMERNOSTI PRED SPREJETJEM NOVE REGULACIJE POKLICEV

54.a člen

(predhodna ocena novih ukrepov in spremljanje)

(1) Pri pripravi zakonov ali drugih predpisov, ki omejujejo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, se oceni sorazmernost omejitve v skladu z določbami tega zakona.

(2) Predlagatelj sprememb zakonov ali drugih predpisov pripravi izjavo o oceni pogojev, ki omejujejo dostop do reguliranega poklica ali njegovo opravljanje.

(3) Predlagatelj vsakemu predlogu zakona ali predlogu drugega predpisa iz prvega odstavka tega člena priloži izjavo iz prejšnjega odstavka, ki omogoča presojo skladnosti z načelom sorazmernosti v skladu s 54.č členom tega zakona in vsebuje utemeljitev, iz katere izhaja upravičenost omejevanja.

(4) Obseg ocene iz prvega odstavka je sorazmeren z naravo, vsebino in učinkom zakona ali drugega predpisa.

(5) Sorazmernost in utemeljenost omejitve mora biti podprta z vsebinskimi razlogi in kadar je to možno s kvantitativnimi podatki.

(6) Ocena iz prvega odstavka tega člena se izvede objektivno in neodvisno.

(7) Izvajanje zakonov ali drugih predpisov, ki omejujejo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, se redno spremlja in pri tem zlasti upošteva njihovo skladnost z načelom sorazmernosti, pri čemer se ustrezno upošteva razvoj, do katerega je prišlo po njihovem sprejetju.

54.b člen

(nediskriminacija)

Zakoni in drugi predpisi, ki omejujejo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, morajo zagotoviti enako obravnavanje zaradi državljanstva ali prebivališča.

54.c člen

(utemeljitev na podlagi ciljev javnega interesa)

(1) Pred sprejemom zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, je treba zagotoviti, da so ti utemeljeni s cilji javnega interesa.

(2) Upoštevati je treba, ali so zakoni ali drugi predpisi iz prejšnjega odstavka objektivno utemeljeni na podlagi javnega reda, javne varnosti, javnega zdravja ali pomembnih razlogov v javnem interesu, kot so ohranjanje finančnega ravnovesja sistemov socialne varnosti, varstvo potrošnikov, varstvo prejemnikov storitev in varstvo delavcev, zaščita poštenega sodnega sistema, zagotavljanje poštenih poslovnih transakcij, boj proti goljufijam, preprečevanje davčnih utaj in izogibanja davkom ter zagotavljanje učinkovitosti fiskalnega nadzora, prometna varnost, varstvo okolja in mestnega okolja, zdravje živali, intelektualna lastnina, varstvo in ohranjanje nacionalne zgodovinske in umetnostne dediščine, uresničevanje ciljev socialne politike in uresničevanje ciljev kulturne politike.

(3) Izključno gospodarski razlogi ali izključno upravni razlogi ne predstavljajo pomembnih razlogov v javnem interesu, ki bi utemeljevali omejitev dostopa do ali opravljanja reguliranih poklicev.

54.č člen

(sorazmernost)

(1) Pred sprejemom zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, je treba zagotoviti, da so ti primerni za zagotovitev uresničitve zastavljenega cilja ter ne presegajo tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenega cilja.

(2) Pri pripravi izjave o oceni pogojev, ki omejujejo dostop do reguliranega poklica ali njegovo opravljanje je treba pred sprejetjem zakonov ali drugih predpisov upoštevati:

1. naravo tveganj, povezanih z zastavljenimi cilji javnega interesa, zlasti tveganj za prejemnike storitev, vključno s potrošniki, za strokovnjake ali za tretje osebe;
2. ali obstoječa posebna ali splošna pravila, kot so tista, vsebovana v pravu o varnosti proizvodov ali varstvu potrošnikov, ne zadoščajo za doseg zastavljenega cilja;
3. ustreznost zakona ali drugega predpisa, kar zadeva njegovo primernost za doseganje zastavljenega cilja, in ali resnično zagotavlja dosledno in sistematično uresničevanje tega cilja ter ugotovljena tveganja odpravlja podobno kot pri primerljivih dejavnostih;
4. učinek na prosti pretok oseb in storitev v Uniji, na izbiro potrošnikov in na kakovost ponujenih storitev;
5. možnost, da se za uresničitev cilja v javnem interesu uporabijo manj omejevalna sredstva; za namene te točke, kadar so zakoni ali drugi predpisi utemeljeni le z varstvom potrošnikov in kadar so ugotovljena tveganja omejena na odnos med strokovnjakom in potrošnikom, zaradi česar nimajo negativnega vpliva na tretje osebe, se oceni zlasti, ali je mogoče cilj doseči s sredstvi, ki so manj omejevalna kot rezervacije dejavnosti;
6. učinek novih ali spremenjenih zakonov ali drugih predpisov, kadar se uporabljajo skupaj z drugimi zakoni ali drugimi predpisi, ki omejujejo dostop do ali opravljanje poklica, zlasti pa, kako novi ali spremenjeni zakoni ali drugi predpisi skupaj z drugimi zahtevami prispevajo k uresnitvi istega cilja javnega interesa oziroma ali so potrebni za uresničitev tega cilja.

(3) Poleg meril iz prejšnjega odstavka je treba upoštevati tudi naslednja merila, kadar so pomembna za naravo in vsebino zakona ali drugega predpisa, ki se spreminja:

1. povezavo med obsegom dejavnosti, ki jih zajema poklic ali so zanj rezervirane, in zahtevano poklicno kvalifikacijo;
2. povezavo med zahtevnostjo zadevnih nalog in potrebo po tem, da imajo tisti, ki jih izvajajo, zahtevane posebne poklicne kvalifikacije, zlasti kar zadeva raven, naravo in trajanje zahtevanega usposabljanja ali izkušenj;
3. možnost pridobitve poklicne kvalifikacije na drugačne načine;
4. ali in zakaj se dejavnosti, rezervirane za nekatere poklice, lahko opravljajo ali ne smejo opravljati v okviru drugih poklicev;
5. stopnjo avtonomnosti pri opravljanju reguliranega poklica ter učinek organizacijskih in nadzornih ureditev za doseganje zastavljenega cilja, zlasti kadar se dejavnosti, povezane z reguliranim poklicem, izvajajo pod nadzorom in odgovornostjo ustrezno kvalificiranega strokovnjaka;
6. znanstveni in tehnološki razvoj, ki lahko učinkovito zmanjša ali poveča nesorazmerje informacij med strokovnjaki in potrošniki.

(4) Za namene 6. točke prejšnjega odstavka se oceni učinek novega ali spremenjenega zakona ali drugega predpisa, kadar se uporablja skupaj z eno ali več zahtevami, pri čemer se upošteva, da so ti učinki lahko pozitivni ali negativni, zlasti pa:

1. rezervirane dejavnosti, zaščiten poklicni naziv ali katero koli drugo obliko regulacije v smislu 15. točke 3. člena tega zakona;

2. obveznost stalnega strokovnega izpopolnjevanja;
3. pravila v zvezi z organizacijo poklica, poklicno etiko in nadzorom;
4. obvezno članstvo v poklicni organizaciji ali strokovnem združenju ali sisteme registracij ali dovoljenj, zlasti kadar navedene zahteve pomenijo, da je treba imeti posebno poklicno kvalifikacijo;
5. kvantitativne omejitve, zlasti zahteve, ki omejujejo število dovoljenj za opravljanje dejavnosti ali določajo najnižje ali najvišje število zaposlenih, vodstvenih delavcev ali zastopnikov, ki imajo posebne poklicne kvalifikacije;
6. posebne zahteve glede pravne oblike ali zahteve, ki se nanašajo na lastniški delež ali vodenje podjetja, če so navedene zahteve neposredno povezane z opravljanjem reguliranega poklica;
7. ozemeljske omejitve, vključno kadar se zadevni poklic na delih ozemlja države članice regulira na drugačen način kot na drugih delih;
8. zahteve, ki omejujejo skupno opravljanje poklica ali partnerstvo, in pravila glede nezdružljivosti;
9. zahteve, ki se nanašajo na zavarovalno kritje ali druge načine osebnega ali kolektivnega zavarovanja v zvezi s poklicno odgovornostjo;
10. zahteve glede znanja jezika v obsegu, potrebnem za opravljanje poklica;
11. zahteve glede določene najnižje in/ali najvišje tarife;
12. zahteve glede oglaševanja.

(5) Pred in po sprejetju zakonov ali drugih predpisov se zagotovi, da so posebne zahteve v zvezi z začasnim ali občasnim opravljanjem storitev iz IV. POGLAVJA tega zakona skladne z načelom sorazmernosti, vključno z:

1. avtomatično začasno registracijo ali formalnim članstvom v strokovni organizaciji ali organu iz 34. člena tega zakona;
2. prijavo, ki se jo vloži na podlagi prvega odstavka 35. člena tega zakona, dokumenti, zahtevani na podlagi tretjega in četrtega odstavka 35. člena, ali katerimi koli drugim in enakovrednimi zahtevami;
3. plačilom pristojbine ali katere koli druge upravne takse za postopke, povezane z dostopom do ali opravljanjem reguliranih poklicev, ki ga prevzame ponudnik storitev.

(6) Prejšnji odstavek se ne uporablja za ukrepe, katerih namen je zagotoviti spoštovanje veljavnih pogojev za zaposlovanje, ki se uporabljajo v skladu s pravom Unije.

(7) Kadar se zakoni in drugi predpisi iz tega člena nanašajo na regulacijo zdravstvenih poklicev in imajo vpliv na varnost pacientov, se upošteva cilj zagotavljanja visoke ravni varovanja zdravja ljudi.

54.d člen

(obveščanje in vključenost deležnikov)

(1) Pred sprejemom zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, je treba o tem obvestiti državljane, prejemnike storitev in druge zadevne deležnike, vključno s tistimi, ki ne opravljajo zadevnega poklica.

(2) V pripravo predpisov je treba vključiti vse zadevne strani in jim omogočiti, da izrazijo svoje stališča. Kadar je relevantno in ustrezno, se opravijo javna posvetovanja.

54.e člen

(učinkovito pravno sredstvo)

Strokovnjaku je zagotovljeno sodno varstvo, v primeru omejevanja dostopa do ali opravljanja reguliranega poklica z nesorazmernimi zahtevami.

54.f člen
(izmenjava informacij in preglednost)

(1) Ministrstvo, pristojno za zakon ali drugi predpis, ki ureja dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, je pristojno za izmenjavo informacij z državami članicami o zadevah, zajetih v tem zakonu, vključno z informacijami, kako regulira poklic, ali o učinkih te regulacije.

(2) Razloge za domnevo, da so zakoni ali drugi predpisi, ki se ocenijo v skladu s tem zakonom, utemeljeni ter sorazmerni se skupaj z zakoni in predpisi posredujejo Evropski komisiji na podlagi petega odstavka 59. člena Direktive 2005/36/ES, kar pristojna ministrstva evidentirajo v zbirki podatkov o reguliranih poklicih iz prvega odstavka 59. člena Direktive 2005/36/ES.

(3) Ministrstva in drugi zainteresirani lahko Komisiji ali državi članici, ki je sporočila zakone ali druge predpise in razloge, zakaj meni, da so utemeljeni in sorazmerni, predložijo pripombe.

PREHODNA in KONČNA DOLOČBA

55. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu

Določba spreminja naslov zakona, ker z dopolnitvami prenašamo v nacionalni pravni red Direktivo (EU) 2018/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev, katera se ne nanaša na postopke priznavanja poklicnih kvalifikacij zato je potrebno trenutno veljavni naslov spremeniti, da bo vsebinsko skladen tudi z novimi določbami.

K 2. členu

Prvi člen je potrebno dopolniti s področjem urejanja, ki ga narekuje Direktiva (EU) 2018/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev, namen katere je določiti pravni okvir oziroma pravila za ocene sorazmernosti pred uvedbo nove ali spremembo obstoječe regulacije poklicev, ki omejujejo začetek opravljanja ali opravljanje reguliranih poklicev, predvsem, da se zagotovi pravilno delovanje notranjega trga ter hkrati zjamčita preglednost in visoka raven varstva potrošnikov.

Na koncu je potrebno navesti naziv direktive, ki jo prenašamo s spremembo zakona.

K 3. členu

Določba dopolnjuje drugi člen, ki določa področje uporabe zakona in ga razširja skladno z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev, ki opredeljuje, za katere regulirane poklice veljajo zahteve.

Zadnji odstavek smo dopolnili s dikcijo, v kateri je navedeno, za katere regulirane poklice določbe tega zakona ne veljajo, in sicer za vse tiste, ki so regulirani oz. urejeni z drugo področno evropsko zakonodajo (npr. poklicni vozniki, zakoniti revizorji, pomorščaki, zavarovalni agenti, itd.).

K 4. členu

Tretji člen, kjer so opredeljeni pojmi, smo dopolnili z dvema in ju obrazložili. Prvi je pojem se glasi "zaščitni poklicni naziv, ki pomeni obliko regulacije poklica, pri kateri je uporaba naziva pri poklicni dejavnosti ali skupini poklicnih dejavnosti neposredno ali posredno z zakonom ali drugim predpisom pogojena s posedovanjem posebnih poklicnih kvalifikacij in pri kateri se zaradi neprimerne uporabe tega naziva uvedejo sankcije. Drugi pojem pa se nanaša na "rezervirane dejavnosti", kar pomeni obliko regulacije poklica, pri kateri je dostop do poklicne dejavnosti ali skupine poklicnih dejavnosti neposredno ali posredno z zakoni ali drugimi predpisi rezerviran za osebe, ki opravljajo regulirani poklic in imajo posebne poklicne kvalifikacije, vključno kadar se dejavnost opravlja tudi v okviru drugih reguliranih poklicev.

K 5. členu

Določilo dopolnjuje določbo, s katero smo prenesli točko b prvega odstavka 57. člena Direktive 2005/36/ES in se nanaša na obveznost zagotovitve informacij o delovanju evropske poklicne izkaznice. Evropska komisija nas je opozorila na neustrezen prenos evropske zakonodaje v nacionalni pravni red z uradnim opominom, kršitev št. 2018/2394 zato smo člen dopolnili.

K 6. členu

V zakon smo dodali novo sedmo poglavje, v katerem so določena pravila za izvedbo ocene sorazmernosti pred sprejemom zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, katera prenašajo določila Direktive (EU) 2018/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev.

54.a člen

Prvi odstavek določa, da morajo predlagatelji pri pripravi zakonodajnih predlogov pred uvedbo novih ali spremembo obstoječih zakonov ali drugih predpisov, ki omejujejo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, izvesti predhodno oceno sorazmernost v skladu s pravili iz tega zakona.

V drugem odstavku je opredeljeno, da mora predlagatelj sprememb zakonov ali drugih predpisov pripraviti izjavo o oceni pogojev, ki omejujejo dostop do reguliranega poklica ali njegovo opravljanje.

V tretjem odstavku je opredeljeno, da mora predlagatelj vsakemu predlogu zakona ali predlogu drugega predpisa iz prvega odstavka tega člena priložiti izjavo iz prejšnjega odstavka, ki omogoča presojo skladnosti z načelom sorazmernosti v skladu s 54.č členom tega zakona, kjer so določena merila in vsebuje utemeljitev oziroma zadostno podrobna obrazložitev, iz katere izhaja upravičenost omejevanja oziroma reguliranja dostopa do ali opravljanje reguliranih poklicev.

V četrtem odstavku je določeno, da mora biti obseg predhodne ocene sorazmernost iz prvega odstavka sorazmeren z naravo, vsebino in učinkom zakona ali drugega predpisa.

V petem odstavku je določeno, da mora biti predhodna ocena sorazmernosti podprta s kvalitativnimi in, kadar je to mogoče in ustrezno, kvantitativnimi dokazi, na podlagi katerih se lahko ugotovi, da je zakon ali drug predpis iz prvega odstavka utemeljen in sorazmeren. Razloge za regulacijo, ki jih predlagatelj uveljavlja na podlagi utemeljitve, bi zato morali spremljati analiza ustreznosti in sorazmernosti predlaganih ukrepov, in konkretni dokazi, ki utemeljujejo njene trditve.

V šestem odstavku je določeno, da mora biti predhodna ocena sorazmernosti iz prvega odstavka objektivna in neodvisna. Ta ocena lahko vključuje mnenje neodvisnega organa. Čeprav ni nujno treba predložiti posebne študije ali posebne oblike dokaznega gradiva o sorazmernosti takšnega ukrepa pred njegovim sprejetjem, je vseeno potrebno opraviti objektivno analizo, ob upoštevanju posebnih okoliščin in področja reguliranja, s katerimi se dokaže, da obstaja resnična nevarnost, da cilji v javnem interesu ne bi bili doseženi.

V sedmem odstavku je določeno, da je potrebno po sprejetju novih ali spremenjenih zakonov ali drugih predpisov, ki omejujejo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, spremljati njihovo skladnost z načelom sorazmernosti, pri čemer je potrebno ustrezno upoštevati razvoj, ki je nastal po sprejetju zadevnih zakonov ali drugih predpisov.

54.b

V členu je opredeljeno načelo nediskriminatornosti na podlagi državljanstva ali prebivališča, katerega je potrebno upoštevati pri pripravi novih ali spremenjenih zakonov ali drugih predpisov, kateri urejajo dostop do ali opravljanje poklicev in zajema prepoved vsakršne neutemeljene omejitve, ki bi omejevala svobodo ustanavljanja ali svobodo opravljanja storitev, vključno z vsakršno diskriminacijo na podlagi državljanstva ali prebivališča.

54.c

Določba določa, da je potrebno pri uvedbi novih ali spremembi obstoječih zakonov ali drugih predpisov, ki omejujejo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, zagotoviti ustrezno utemeljitev s cilji javnega interesa.

Nadalje je v drugem odstavku pojasnjeno, katere so utemeljitve na podlagi ciljev javnega interesa, in sicer gre za tiste, ki izhajajo iz PDEU: javni red, javna varnost in javno zdravje ali pomembnimi razlogi v javnem interesu, ki jih kot takšne priznava sodna praksa Sodišča, ki pa so naslednji: ohranjanje finančnega ravnovesja sistemov socialne varnosti; varstvo potrošnikov, varstvo prejemnikov storitev, vključno z zagotavljanjem kakovosti obrtniškega dela, in varstvo delavcev; zaščita poštenega sodnega sistema; zagotavljanje poštenih poslovnih transakcij; boj proti goljufijam ter preprečevanje davčnih utaj in izogibanja davkom ter zaščita učinkovitosti fiskalnega nadzora; prometna varnost; varstvo okolja in mestnega okolja; zdravje živali; intelektualna lastnina; zaščita in ohranjanje nacionalne zgodovinske in umetnostne dediščine; uresničevanje ciljev socialne politike in uresničevanje ciljev kulturne politike.

V tretjem odstavku je pojasnjeno, da v skladu z ustaljeno sodno prakso izključno gospodarski razlogi, kot so spodbujanje nacionalnega gospodarstva v škodo temeljnih svoboščin, in izključno upravni razlogi, kot je izvajanje kontrol ali zbiranje statističnih podatkov, niso pomembni razlogi v javnem interesu.

54.č

Prvi odstavek določa, da morajo predlagatelji pred uvedbo novih ali spremembo veljavnih določb, ki omejujejo začetek opravljanja ali opravljanje reguliranih poklicev, proučiti, ali so te določbe potrebne in take, da zagotavljajo izpolnitev zastavljenega cilja in ne presegajo tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenega cilja. Ukrep bi se za primernega za zagotovitev uresničitve zastavljenega cilja smel šteti le, če resnično zagotavlja dosledno in sistematično uresničevanje tega cilja.

Drugi odstavek določa glavna merila, ki jih morajo upoštevati predlagatelji pri uvedbi novih ali spremembi obstoječih zakonov ali drugih predpisov, ki omejujejo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, kateri so narava tveganj, obseg dejavnosti, ki so rezervirane za neki poklic, povezava med kvalifikacijami in dejavnostmi, ekonomski učinek ukrepa itd.

Da bi zagotovili, da so določbe, ki jih uvajajo, in spremembe obstoječih določb sorazmerne, bi države članice morale upoštevati merila za oceno sorazmernosti ter dodatna merila, ki so pomembna za regulirani poklic, ki se analizira. Kadar namerava država članica regulirati poklic ali spremeniti obstoječa pravila, bi bilo treba upoštevati naravo tveganj, povezanih z zastavljenimi cilji javnega interesa, zlasti tveganj za prejemnike storitev, vključno s potrošniki, strokovnjaki ali tretjimi osebami. Upoštevati bi bilo treba tudi, da na področju poklicnih storitev običajno nastane asimetrija informacij med potrošniki in strokovnjaki, ob upoštevanju dejstva, da imajo strokovnjaki visoko stopnjo strokovnega znanja, ki ga potrošniki morda nimajo. Zahteve, povezane s poklicnimi kvalifikacijami, bi se morale za potrebne šteti le, kadar obstoječih ukrepov, kot je pravo o varnosti proizvodov ali pravo o varstvu potrošnikov, ni mogoče šteti za ustrezne ali dejansko učinkovite za uresničevanje zastavljenega cilja.

V četrtem odstavku je določeno, da bi morali predlagatelji izvesti celovito presojo okoliščin, v katerih se ukrep sprejme in izvaja, ter preučiti zlasti učinek novih ali spremenjenih zakonov ali drugih predpisov v povezavi z drugimi zahtevami, ki omejujejo dostop do ali opravljanje poklica. Pogoji za začetek opravljanja in opravljanje nekaterih dejavnosti je lahko pogojen s številnimi zahtevami, kot so pravila glede organizacije poklica, obveznega članstva v poklicni organizaciji ali strokovnem združenju, poklicne etike, nadzora in odgovornosti. Zato bi morali predlagatelji pri ocenjevanju učinkov novih ali spremenjenih zakonov ali drugih predpisov upoštevati obstoječe zahteve, tudi stalni poklicni razvoj, obvezno članstvo v poklicni organizaciji ali strokovnem združenju, sisteme registracij ali dovoljenj, kvantitativne omejitve, posebne zahteve glede pravne oblike in lastniškega deleža, ozemeljske omejitve, več disciplinarne omejitve in pravila glede nezdružljivosti, zahteve glede zavarovalnega kritja, glede znanja jezika v obsegu, potrebnem za opravljanje poklica, glede določenih najnižjih in/ali najvišjih tarif ter zahteve glede oglaševanja.

V področni zakonodaji, ki regulira poklice se lahko v zvezi z začasnim ali občasnim opravljanjem storitev skladno z določbami iz IV. POGLAVJA tega zakona zahteva, da ponudniki storitev, ki želijo opravljati storitve začasno, predložijo informacije s pisno prijavo, ki jo je treba vložiti pred prvim opravljanjem storitev in jo vsako leto obnoviti. Zato, da se olajša izvajanje čezmejnih začasnih oziroma občnih poklicnih storitev, bi morale biti zahteve, kot so avtomatska začasna registracija ali formalno članstvo v poklicni organizaciji ali strokovnem združenju, predhodne prijave in zahteve glede dokumentov ter plačilo pristojbine ali stroškov, sorazmerne. Te zahteve ne bi smele nesorazmerno obremeniti ponudnikov storitev ali ovirati oziroma zmanjševati privlačnosti uresničevanja svobode

opravljanja storitev. Predlagatelji bi morali zlasti oceniti, ali sta zahteva po zagotavljanju nekaterih informacij in dokumentov v skladu z Direktivo 2005/36/ES in možnost, da se z upravnim sodelovanjem med državami članicami prek informacijskega sistema za notranji trg pridobijo dodatne podrobnosti, sorazmerni in zadostujeta, da se prepreči resno tveganje, da bodo ponudniki storitev zaobšli veljavna pravila.

Šesti odstavek določa, da določila iz tega zakona ne posegajo v ukrepe, katerih namen je zagotoviti spoštovanje veljavnih pogojev za zaposlovanje.

V sedmem odstavku je določeno, da je potrebno pri presoji zahtev v primeru, da se zakoni in drugi predpisi nanašajo na regulacijo zdravstvenih poklicev in imajo vpliv na varnost pacientov, upoštevati cilj zagotavljanja visoke ravni varovanja zdravja ljudi. V skladu z ustaljeno prakso Sodišča sta zdravje in življenje ljudi na prvem mestu med interesi, ki jih ščiti PDEU. Zato bi morale predlagatelji zakonov in predpisov ustrezno upoštevati cilj zagotavljanja visoke ravni varovanja zdravja ljudi pri presoji zahtev za zdravstvene poklice, kot so rezervirane dejavnosti, zaščiten poklicni naziv, stalen strokovni razvoj ali pravila v zvezi z organizacijo poklica, poklicno etiko in nadzorom, ob spoštovanju minimalnih pogojev usposobljenosti, določenih v Direktivi 2005/36/ES. Predlagatelji zakonov in predpisov bi morali zlasti zagotoviti, da je regulacija zdravstvenih poklicev, ki ima posledice za javno zdravje in varnost bolnikov, sorazmerna in prispeva k zagotavljanju dostopa do zdravstvenega varstva, ki se v Listini priznava kot temeljna pravica, in zlasti dostopa do varnega, kakovostnega in učinkovitega zdravstvenega varstva državljanov na njihovem ozemlju. Pri oblikovanju politik za zdravstvene storitve bi bilo treba upoštevati, da je treba zagotoviti dostopnost, visoko kakovost storitve ter ustrezno in varno dobavo zdravil v skladu s potrebami javnega zdravja na ozemlju zadevne države članice ter potrebo po zagotovitvi strokovne neodvisnosti zdravstvenih delavcev. Glede utemeljenosti regulacije zdravstvenih poklicev bi morale države članice upoštevati cilj zagotavljanja visoke ravni varovanja zdravja ljudi, vključno z dostopnostjo in visoko kakovostjo zdravstvenega varstva za državljane, ter ustrezno in varno oskrbo z zdravili.

54. d

Pravi odstavek zavezuje predlagatelje pred sprejemom zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, da morajo o tem obvestiti državljane, prejemnike storitev in druge zadevne deležnike, vključno s tistimi, ki ne opravljajo zadevnega poklica.

V drugem odstavku je opredeljeno, da morajo biti v pripravo predpisov vključene vse zadevne strani in jim omogočiti, da izrazijo svoje stališča. Kadar je relevantno in ustrezno, se opravijo javna posvetovanja. Sicer je že s Poslovnikom o delu Vlade RS določeno, da predlagatelj predpisa povabi strokovno in drugo javnost k sodelovanju pri pripravi predpisa in predlog objavi na spletni strani.

54.e

Člen zagotavlja sodno varstvo strokovnjakom, v primeru omejevanja dostopa do ali opravljanja reguliranega poklica z nesorazmernimi zahtevami. Iz direktive izhaja zahteva, da bi morala nacionalna sodišča v skladu s postopki, določenimi v nacionalnem pravu, in z ustavnimi načeli imeti možnost preučiti sorazmernost zahtev, ki spadajo v področje uporabe tega zakona, da se zagotovi, da ima vsaka fizična ali pravna oseba pravico do učinkovitega pravnega sredstva zoper omejitve svobode izbire poklica, svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev.

54.f

Prvi odstavek člen določa izmenjavo informacij med pristojnimi organi v državah članicah pred uvedbo zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, s čimer je omogočeno predlagateljem zbiranje informacij o izkušnjah drugih držav članic glede načina reguliranja poklicev ali učinkih regulacij v podobnih sektorjih.

Zaradi večje preglednosti in spodbujanja ocene sorazmernosti na podlagi primerljivih meril je v drugem odstavku opredeljeno, da je treba razloge za domnevo, da so zakoni ali drugi predpisi, utemeljeni ter sorazmerni, te posredovati Evropski komisiji na podlagi petega odstavka 59. člena Direktive 2005/36/ES, kar pristojna ministrstva evidentirajo v zbirki podatkov o reguliranih poklicih.

V tretjem odstavku je določeno, da lahko ministrstva in drugi zainteresirani Komisiji ali državi članici, ki je sporočila zakone ali druge predpise in razloge, da so ti utemeljeni in sorazmerni, predložijo pripombe. Komisija te pripombe ustrezno upošteva v zbirnem poročilu, ki ga pripravi v skladu z osmim odstavkom 59. člena Direktive 2005/36/ES.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

ZAKON O POSTOPKU PRIZNAVANJA POKLICNIH KVALIFIKACIJ ZA OPRAVLJANJE REGULIRANIH POKLICEV (ZPPPK)

1. člen (namen)

Ta zakon ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarski konfederaciji (v nadaljnjem

besedilu: države pogodbenice), za opravljanje reguliranih poklicev v Republiki Sloveniji, za delni dostop do reguliranih poklicev in za priznavanje poklicnega usposabljanja, opravljenega v drugi državi pogodbenici, ter določa organe, ki vodijo ta postopek, v skladu z naslednjimi direktivami EU:

1. Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL L št. 255 z dne 30. 9. 2005, str. 22), zadnjič spremenjeno z Direktivo 2013/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o spremembi Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg (uredba IMI) (UL L št. 354 z dne 28. 12. 2013, str. 132; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2005/36/ES);
2. Direktivo 2011/98/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o enotnem postopku obravnavanja vloge za enotno dovoljenje za državljane tretjih držav za prebivanje in delo na ozemlju države članice ter o skupnem nizu pravic za delavce iz tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici (UL L št. 343 z dne 23. 12. 2011, str. 1);
3. Direktivo 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (prenovitev) (UL L št. 337 z dne 20. 12. 2011, str. 9);
4. Direktivo Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve (UL L št. 155 z dne 18. 6. 2009, str. 17);
5. Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EGS (UL L št. 158 z dne 30. 4. 2004, str. 77);
6. Direktivo Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL L št. 16 z dne 23. 1. 2004, str. 44), zadnjič spremenjeno z Direktivo 2011/51/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2011 o spremembah Direktive Sveta 2003/109/ES, da se razširi njeno področje uporabe na upravičence do mednarodne zaščite (UL L št. 132 z dne 19. 5. 2011, str. 1).

2. člen (področje uporabe zakona)

(1) Ta zakon velja za državljane oziroma državljanke (v nadaljnjem besedilu: državljani) Republike Slovenije, za državljane držav pogodbenic in za državljane tretjih držav, ki so pridobili poklicne kvalifikacije v eni od držav pogodbenic ali v državi, ki ni država pogodbenica, vendar so jim bila dokazila o formalnih kvalifikacijah že predhodno priznana v eni od držav pogodbenic in imajo tri leta poklicnih izkušenj v tem poklicu na ozemlju države, ki jim je dokazila o formalnih kvalifikacijah priznala.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se določbe tega zakona o postopku in organih, ki ga vodijo, smiselno uporabljajo tudi za priznavanje poklicnih kvalifikacij državljanom tretjih držav v skladu s pogoji iz dvostranskih sporazumov o priznavanju poklicnih kvalifikacij, sklenjenih med Republiko Slovenijo in tretjimi državami.

(3) Ta zakon se uporablja tudi za vse državljane držav pogodbenic, ki so opravljali poklicno usposabljanje zunaj države pogodbenice izvora.

(4) Ta zakon se ne uporablja za postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij notarjev in drugih poklicev, ki imajo v skladu s predpisi Evropske unije postopke priznavanja določene s posebnim zakonom ali drugimi predpisi.

3. člen (opredelitev pojmov)

Pojmi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. dokazilo o formalnih kvalifikacijah je diploma, spričevalo ali drugo dokazilo o uspešno dokončanem poklicnem usposabljanju, pridobljenem predvsem v državah pogodbenicah, ki ga izda pristojni organ v drugi državi pogodbenici, imenovan v skladu z zakoni ali drugimi predpisi te države;
2. druga država pogodbenica je država pogodbenica, razen Republike Slovenije;
3. država pogodbenica izvora oziroma sedeža je država pogodbenica, v kateri je strokovnjak ustanovljen;
4. država pogodbenica gostiteljica je država članica, v kateri strokovnjak opravlja reguliran poklic in ni država, kjer je strokovnjak ustanovljen;
5. enotna kontaktna točka je spletni portal, namenjen domačim in tujim strokovnjakom, ki nudi vse informacije v zvezi s pogoji opravljanja poklica v Republiki Sloveniji;
6. informacijski sistem za notranji trg (v nadaljnjem besedilu: sistem IMI) je elektronsko orodje za olajšanje upravnega sodelovanja med pristojnimi organi držav pogodbenic ter med pristojnimi organi držav pogodbenic in Evropsko komisijo;
7. poklicni naziv je naziv, pod katerim posameznik opravlja reguliran poklic;
8. poklicne kvalifikacije so kvalifikacije, ki jih imetnik lahko izkaže z dokazilom o formalnih kvalifikacijah, s potrdilom o kompetenci oziroma z dokazili o poklicnih izkušnjah;
9. poklicne izkušnje so izkušnje, pridobljene med dejanskim opravljanjem zadevnega poklica v državi pogodbenici v skladu s predpisi te države, s polnim delovnim časom ali enakovrednim krajšim delovnim časom;
10. poklicna dejavnost zajema strokovnjakovo poklicno znanje, veščine in kompetence, ki so potrebne za opravljanje določenega reguliranega poklica;
11. poklicno usposabljanje je obdobje nadzorovane strokovne prakse, ki je pogoj za dostop do reguliranega poklica in se lahko izvaja med izobraževanjem, ki se konča z diplomom, ali po njem;
12. poslovodni organ je oseba, ki v podjetju na zadevnem poklicnem področju opravlja dejavnost kot poslovodna oseba podjetja ali podružnice podjetja ali kot namestnik družbenika ali poslovodne osebe podjetja, kadar ima na tem položaju enako odgovornost kot družbenik ali poslovodna oseba ki jo zastopa, ali opravlja dejavnost na vodilnem položaju, kjer opravlja naloge komercialne oziroma tehnične narave in je odgovoren za enega ali več oddelkov podjetja;
13. pristojni organ druge države članice je vsak organ ali telo, ki ga druga država pogodbenica pooblasti, da izdaja ali sprejema dokazila o usposobljenosti in druge dokumente ali podatke ter da sprejema vloge in odločitve na podlagi Direktive 2005/36/ES;
14. prevladujoči razlogi splošnega pomena so razlogi, ki so kot taki priznani v sodni praksi Sodišča Evropske unije (javni red, javna varnost, javna zaščita, javno zdravje, ohranjanje finančnega ravnovesja sistemov socialne varnosti, varstvo potrošnikov, prejemnikov storitev in delavcev, zdravje živali);
15. reguliran poklic je poklicna dejavnost ali skupina poklicnih dejavnosti, za katere dostop do opravljanja, opravljanje ali enega od načinov opravljanja poklica neposredno ali posredno določajo zakoni ali drugi predpisi glede posebnih poklicnih kvalifikacij, zlasti v zvezi z uporabo poklicnega naziva, ki je z zakonom ali drugimi predpisi omejen na imetnike določene poklicne kvalifikacije;
16. regulirano izobraževanje in usposabljanje je kakršno koli usposabljanje, ki je posebej namenjeno opravljanju določenega poklica in zajema enega ali več programov, ki so dopolnjeni, kadar tako določajo posebni predpisi, s poklicnim usposabljanjem ali pripravništvom oziroma strokovno prakso;
17. prilagoditveno obdobje je obdobje opravljanja reguliranega poklica pod nadzorom usposobljenega strokovnjaka tega poklica, ki mu lahko sledi nadaljnje usposabljanje, in je ustrezno ocenjeno;
18. preizkus poklicne usposobljenosti je preizkus, omejen na strokovnjakovo poklicno znanje, veščine in kompetence, ki ga opravi ali prizna pristojni organ za oceno zmožnosti za opravljanje reguliranega poklica v Republiki Sloveniji;
19. sistem kreditnih točk Evropskega prenosnega kreditnega sistema (v nadaljnjem besedilu: kreditne točke ECTS) je kreditno ovrednotenje študijskih obveznosti v visokošolskem izobraževanju, ki se uporablja v evropskem visokošolskem prostoru;
20. strokovnjak oziroma strokovnjakinja (v nadaljnjem besedilu: strokovnjak) je posameznik, ki ima poklicno kvalifikacijo za opravljanje reguliranega poklica v skladu s tem zakonom;
21. vseživljenjsko učenje zajema vse oblike splošnega izobraževanja, poklicnega izobraževanja in usposabljanja, neformalno in priložnostno učenje skozi vse življenje, ki izboljša sposobnosti z vidika znanja, veščin in kompetenc, ki lahko zajemajo tudi poklicno etiko;

22. trajno opravljanje poklica pomeni, da strokovnjak izpolnjuje vse pogoje za dostop do reguliranega poklica in opravljanje reguliranega poklica, ki je trajne narave, skladno s predpisi države pogodbenice izvora;
23. upravičen dvom pomeni obstoj take okoliščine, ki pri razumnem človeku lahko vzbudi dvom o dejstvih;
24. začasno ali občasno opravljanje storitev pomeni, da ponudnik storitev čezmejno izvaja storitve določen čas v državi pogodbenici, v kateri nima sedeža.

53. člen
(objava in dostop do informacij)

- (1) Na enotni kontaktni točki so dostopne naslednje informacije, ki se redno posodablja:
1. seznam reguliranih poklicev v Republiki Sloveniji, vključno s podatki pristojnih organov za vsak reguliran poklic in kontaktnim centrom iz 54. člena tega zakona;
 2. seznam poklicev, za katere je na voljo izkaznica, vključno z stroški, ki jih morajo poravnati strokovnjaki in organi, pristojni za izdajo izkaznice;
 3. seznam poklicev, za katere Republika Slovenija v zakonih in drugih predpisih uporablja preverjanje ponudnika pred prvim opravljanjem storitev iz 37. člena tega zakona;
 4. seznam reguliranih izobraževanj in usposabljanj ter usposabljanj s posebno strukturo iz druge alineje 3. točke 21. člena tega zakona;
 5. zahteve in postopki pri začasnem ali trajnem opravljanju reguliranega poklica v Republiki Sloveniji, vključno z zahtevami glede znanja jezika in stroški, ki jih morajo poravnati strokovnjaki, in dokumenti, ki jih morajo predložiti pristojnim organom;
 6. opis postopka pritožbe na sprejete odločitve pristojnih organov na podlagi tega in drugih zakonov.

(2) Pristojni organ brez odlašanja, najpozneje pa v 14 dneh, odgovori na vprašanja, poslana prek enotne kontaktne točke.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

V skladu s 142. členom Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije Vlada RS predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za dopolnitve in spremembe Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (Uradni list RS, št. 39/16 in 47/19), zaradi prenosa evropske zakonodaje v nacionalni pravni red, in sicer Direktive (EU) 2018/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev (U L L št. 173 z dne 9. 7. 2018, str. 25).

VI. PRILOGE

- Presoja učinkov prepisov na gospodarstvo – MSP TEST

Predlagatelj predpisa: Ministrstvo za delo, družino, socialne EVA: 2020-2611-0024 zadeve in enake možnosti	Presoja učinkov na gospodarstvo (MSP test)	
	Datum vnosa:	22.07.2020
	Datum spremembe:	13.08.2020

Povzetek izvedene presoje vplivov predpisa na gospodarstvo:

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev

Ocena učinkov predlaganih alternativ						
Alternativa / Izbrana alternativa	Mikro podjetja brez zaposlenih	Mikro podjetja	Mala podjetja	Srednja in velika podjetja	Učinki	Skupaj
1. Učinki sprememb ZPPPK / Da	/	/	/	/	/	/

I. Analizirane alternative	
Naziv alternative	Izbrana alt.
Alternativa 0: Obstoječe stanje (stanje brez sprememb)	Ne

OBRAZLOŽITEV:

OBVEZNOSTI	SKUPNI PREDVIDENI STROŠKI (NA LETNI RAVNI)	
/	/	
SKUPAJ		/
Alternativa 1: Učinki sprememb ZPPPK	Da	

OBRAZLOŽITEV:

Cilj je uskladitev zakona z evropsko zakonodajo, in sicer direktivo, ki uvaja splošna pravila za izvedbo ocene sorazmernosti pred sprejemom zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, s katerimi se želi preprečiti uvedbo nesorazmernih ukrepov, ki bi povzročila regulativna in upravna bremena.

OBVEZNOSTI	SKUPNI PREDVIDENI STROŠKI (NA LETNI RAVNI)	
/	/	
SKUPAJ		/

Povzetek analize

Alternativa 1

Naziv alternative:	Učinki sprememb ZPPPK
Opis alternative:	Cilj je uskladitev zakona z evropsko zakonodajo, in sicer direktivo, ki uvaja splošna pravila za izvedbo ocene sorazmernosti pred sprejemom zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo dostop do ali opravljanje reguliranih poklicev, s katerimi se želi preprečiti uvedbo nesorazmernih ukrepov, ki bi povzročila regulativna in upravna bremena.

1. Neto stroški na gospodarstvo

Vrsta stroškov	Skupaj
Enkratni stroški	/
Periodični stroški	/
SKUPAJ	/

2 Kvalitativni učinki alternative 1

Kako predlog predpisa vpliva na pravno varnost?	Pozitivno
Obrazložitev: Zakon zagotavlja pravno varnost strokovnjakom, kateri imajo zaradi nesorazmernih zahtev pravico do učinkovitega pravnega sredstva v primeru omejevanja dostopa do ali opravljanja reguliranega poklica.	
Kako predlog predpisa vpliva na nelojalno konkurenco?	Nima vpliva
Obrazložitev:	
Kako predlog predpisa vpliva na problematiko dela na črno in sivo ekonomijo?	Nima vpliva
Obrazložitev:	
Kako predlog predpisa vpliva na produktivnost?	Nima vpliva
Obrazložitev:	
Kako predlog predpisa vpliva na delovne pogoje, naložbe v kadrovske vire oz. nove zaposlitve?	Pozitivno
Obrazložitev: Predpis posredno vpliva na zaposlovanje, in sicer z določitvijo pravil ocene sorazmernosti ukrepov pred spremembo ali novo regulacijo poklicev. Predlagatelji bodo morali oceniti ustreznost omejitev za dostop do in opravljanja poklicev ter zagotoviti optimalno regulativno okolje, tako da bodo omejitve utemeljene in upravičene. Optimalno regulativno okolje vpliva na fleksibilnost trga dela z vidika dostopa do poklicev.	
Kako predlog predpisa vpliva na naložbe v raziskave in razvoj?	Nima vpliva
Obrazložitev:	

3 Najprej pomisli na male - alternativa 1

Ali in na kakšen način ste uporabili delne ali popolne oprostitve obveznosti za mikro, mala in srednja podjetja?
Obrazložitev: /
Ali je za mikro, mala in srednja podjetja načrtovano dovolj časa za prilagoditev na nove obveznosti (daljša prehodna obdobja)?
Obrazložitev: /
Ali in na kakšen način so obveznosti, kot npr. poročanje, vodenje evidenc, za mikro, mala in srednja podjetja prilagojene oziroma poenostavljene v primerjavi z ostalimi večjimi subjekti?
Obrazložitev: /
Ali in na kakšen način so za mikro, mala in srednja podjetja postopki nadzora prilagojeni oziroma poenostavljeni?
Obrazložitev: /
Ali so za mikro, mala in srednja podjetja uvedene znižane pristojbine, davčne olajšave in podobne oblike privilegiranega pristopa?
Obrazložitev: /